

Pressmeddelande från www.SakraMiljon.nu

Frågor besvaras av:

Teknik: Göran Bergström, WSP Samhällsbyggnad, tel 090-70 34 40

Miljörätt: Hans Peter Lindström, Aberstens advokatfirma, tel 090-13 50 40

Till redaktionen!

Markägare motsätter sig utökad drift vid avfallsanläggning i Robertsfors.

Markägare protesterar mot utökad drift vid RagnSells avfallsanläggning i Fagerliden, Robertsfors. Anläggningen tar emot farligt avfall för sortering, behandling och deponering. Bland annat har man tagit emot arsenikförorenad jord från saneringen av Robertsfors Bruk. Anläggningen har tidigare varit i blåsväder tidigare då en av dammarna, som skall samla upp lakvatten, havererade redan en vecka efter att anläggningen invigts. RagnSells har nu sökt tillstånd för att få ta emot mer avfall, 73 000 ton/år mot nuvarande 40 000 ton/år, och det är bråttom enligt företaget.

På ettårsdagen till haveriet lämnas ett yttrande till Miljödomstolen, som skall ta ställning till om företaget skall få tillstånd att ta emot ökad mängd avfall. Ett utökat tillstånd utgör ett allvarligt hot mot närmiljön och vattendragen vid anläggningen.

Verksamheten misstänks enligt företagets egna undersökningar ta död på bottenlevande djur i Fagerbäcken. Markägare menar att den nya ansökan inte innehåller den information som behövs för att den skall kunna behandlas av Miljödomstolen. RagnSells har inte tagit hänsyn till de synpunkter som Länsstyrelsen har lämnat beträffande ansökans omfattning och utformning enligt företagets egna noteringar. Innan den nuvarande miljöpåverkan är utredd bör ärendet inte lämnas till Miljödomstolen för beslut enligt de klagande. De som yttrat sig ser en risk för att avfallsanläggningen skall kunna ge fiskdöd i vattendragen på samma sätt som i sjön Molnbyggen i Dalarna.

Dagens verksamhet ger påverkan

RagnSells har ansökt att få tillstånd att ta emot mer avfall, trots att miljöpåverkan från anläggningen inte är klarlagd. Bland annat har spill från transporter med arsenikhaltig kistaska skett och lagring av arsenikförorenad jord har skett helt utan täckning. Undersökningar som har gjorts av RagnSells själva pekar på att den nuvarande verksamheten påverkar Fagerbäcken och eventuellt även i Granån. Hushållningssällskapet har undersökt fisk och bottenlevande djur under 2005 och 2006. De konstaterar att vid en jämförelse med 2005 års provtagning är antalet arter och individer i såväl Fagerbäcken som Granån var mycket låga. Det kan möjligtvis vara en effekt av förra sommarens väderförhållanden, som eventuellt kan ha reducerat bottenfaunan. Någon generell reduktion i vattendrag som undersökts av Hushållningssällskapet 2006 har inte noterats.

Ansökan otillräcklig för beslut

Inför ansökan har länsstyrelsen pekat på vad ansökan skall innehålla. Bland annat har länsstyrelsen efterlyst resultaten från provtagning och analyser som gjorts i diken och vattendrag vid anläggningen. Detta har företaget inte redovisat. Länsstyrelsen vill även veta hur man uppfyller det nuvarande tillståndet. Inte heller detta finns med i ansökan.

De klagande menar att den tekniska beskrivningen av anläggningen i ansökan är urusel. Har anläggningen verkligen byggts på det sätt som man sagt när man fick det nuvarande tillståndet i september 2005 från Miljödomstolen?

RagnSells menar att man snabbt behöver ett nytt tillstånd för att kunna ta emot förorenade jordar från kommande saneringar. Nästa stora projekt i länet som kan bli aktuellt för sanering är Scharins industriområde i Skellefteå. Där har ännu inte alla utredningar gjorts för den kommande saneringen. Enligt kommunen kan saneringen av mark i bästa fall komma igång under 2008.

Dammhaveriet – resultat av byggslarv?

När anläggningen byggdes var det bråttom att få ta den i bruk. Saneringen av Robertsfors Bruk skulle just starta och det fanns därför starka intressen att få bygga anläggningen för att kunna ta emot arsenikförorenad jord. Bygget skedde under stark tidspress och man bytte ut föreskrivna krossmaterial mot den morän som man var tvungen att gräva bort för att anlägga deponierna.

Efter dammhaveriet fick en oberoende konsult i uppdrag att undersöka varför dammen hade brustit. I den rapport som man tog fram konstaterade man att skreden är en följd av felaktiga materialval, att dammen på ena sidan vällen var tom medan den andra var fylld, i kombination med extrema nederbördsförhållanden. Man skriver även att "haveriet skulle med stor sannolikhet även ha inträffat med en uppbyggnad enligt bygghandlingen".

Vidare framförs farhågor att om vägen till anläggningen är uppbyggd på samma sätt "är risken överhängande att infiltrerande grund/markvatten från närområdet tidvis däms upp av vägbanken varvid grund/markvatten invid och under bassängerna stiger till nivåer som till och med är högre än vad som var fallet innan bygget påbörjades".

Närboende informerades inte

I strid med lagstiftningen informerades inte fastighetsägare om företagets planer på att anlägga en länets största avfallsanläggningar till Fagerliden. Först i april 2006 fick grannarna kännedom om anläggningen genom lokala media. En vecka efter invigningen augusti 2006 havererade dammvällen. Inte heller då fick de grannarna veta någon om vad som hade hänt samt information om vilka reparationer som har gjorts.

Generösa villkor i det nuvarande tillståndet

Det nuvarande tillståndet reglerar vilka tungmetallhalter som får släppas ut i Fagerbäcken. Vanligtvis jämförs tungmetallhalter med internationella bedömningsgrunder från Kanada, där riktvärdena speglar den halt där påverkan misstänkts ske. RagnSells anläggning får

släppa ut en kadmiumhalt som är 136 gånger högre och en kvicksilverhalt som är 38 gånger högre. Kadmium och kvicksilver är ämnen som kemikalieinspektion och Naturvårdsverket ser mycket allvarligt på och som skall fasas ut.

Risk för döda vattendrag

Anläggningen utgör enligt de som yttrat sig till Miljödomstolen ett mycket allvarligt hot mot omgivningen och framför allt vattendragen Fagerbäcken, Granån och Ståbäcken. Erfarenheter från andra avfallsanläggningar har visat att de kan vara orsak till omfattande fiskdöd som t ex i sjön Molnbyggen i Dalarna.

Ytterligare information lämnas av;

Advokat Hans Peter Lindström, Aberstens Advokatbyrå, tel 090-13 50 40

Miljökemist Göran Bergström, WSP Samhällsbyggnad, tel 090-70 34 40

Mischa Hammarnejd tel 0224-700 18

Information finns på <http://www.sakramiljön.nu/>

SakraMiljön.nu – programförklaring

Ansvaret för denna sajt ligger hos engagerade medborgare. I känsliga miljöfrågor i en liten kommun kan det vara svårt att framträda med kritik mot naturvårdsverket, länsstyrelsen, kommun och verksamhetsutövare (till exempel RagnSells) – men eftersom vi vet att det finns en växande oro över utvecklingen i dessa miljöfrågor, har vi skapat denna sajt – som en alternativ informationskanal och möjligheter till kommentarer.

Fyra illustrationer bifogas i mailet/brevet.

De är inte lämpliga för tryck. Illustrationer lämpliga för tryck finns för nedladdning i högupplöst och tryckbart pdf-format på:

<http://www.sakramiljön.nu/illustrationer/>

Bild 1: Fagerliden-havererad-damm.pdf

Bildtext: *Botten och vallarna i dammen var delvis byggda av osorterad morän. Grundvattnet kunde sugas upp i vallarna, och göra dem flytbenägna och instabila, varvid de havererade under trycket från den fyllda dammen.*

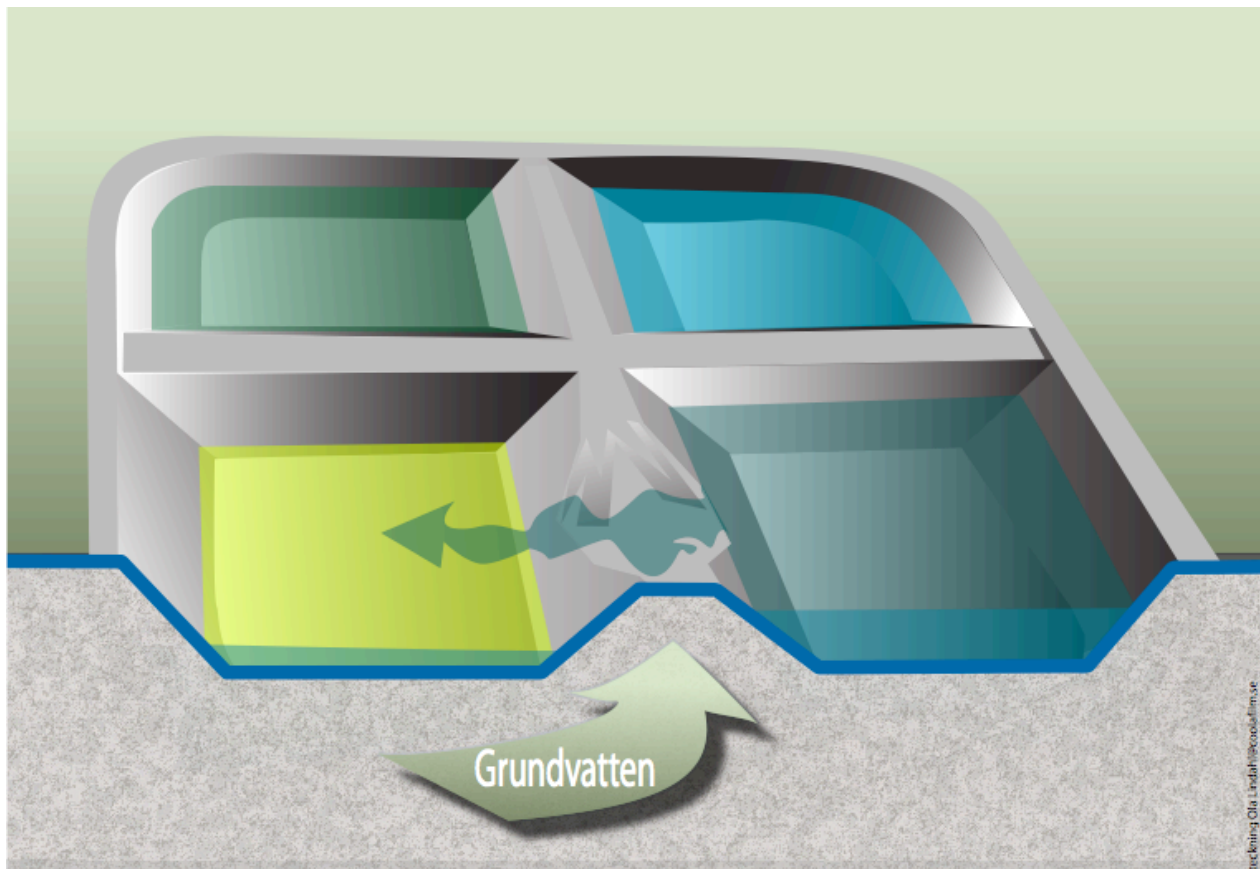

Bild 2: Konstruktion-innan.pdf

Bildtext: Morän användes istället för dränerande krossat material, vilket gjorde att grundvattnet inte hindrades att sugas upp i vällen.

Uppbyggnad innan haveriet

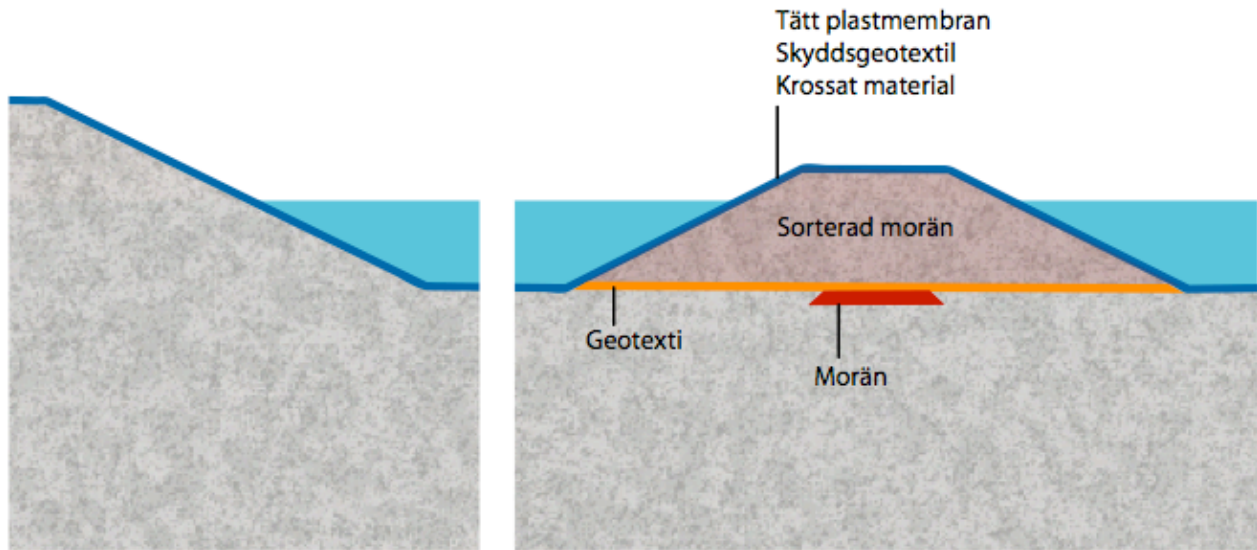

Bild 3: Konstruktion-efter.pdf

Bildtext: De nya konstruktionsritningarna, efter haveriet, specificerade att det dränerande lagret under, och själva vällens kärna skulle utgöras av krossat material.

Uppbyggnad efter haveriet

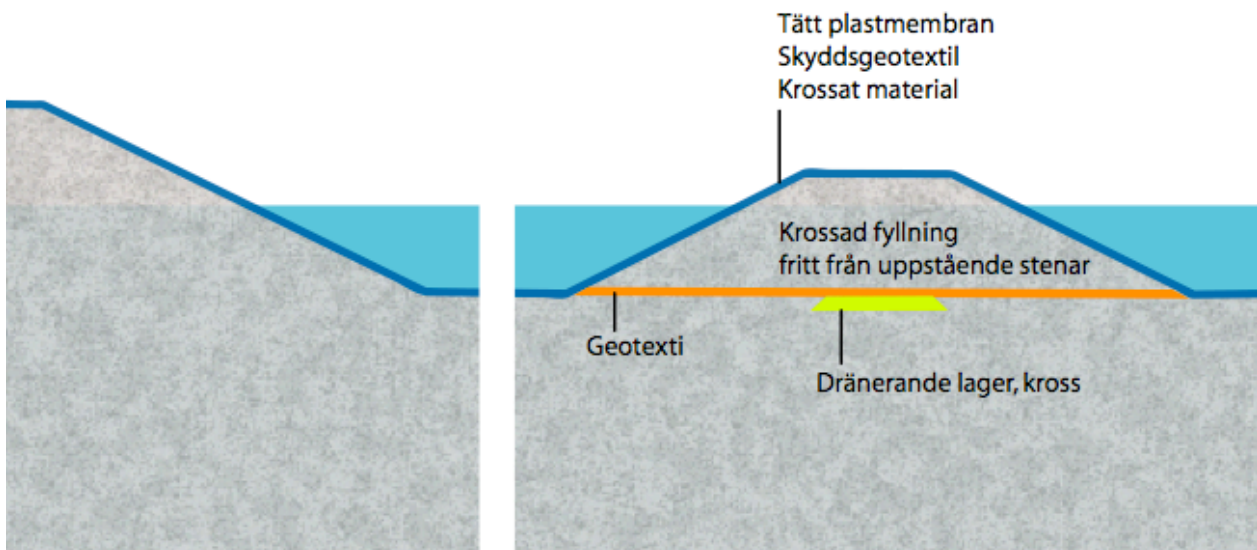

Bild 4: Diken-vattendelare.pdf

Bildtext: Regn- och grundvatten från Fagerlidenområdet rinner mot Granån och Ståbäcken (pga. vattendelaren, den underliggande berggrundens krön). Granån rinner ut och genom Selet och många våtmarker. Ståbäcken rinner ut i många andra våtmarker. Dessa vattendrag löper stor risk vid eventuella framtida haverier och läckage.

